

Bruxelles, 5 decembrie 2017
(OR. en)

15425/17

TRANS 541

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă: Secretariatul General al Consiliului

Destinatar: Delegațiile

Nr. doc. ant.: 15053/17

Subiect: Concluziile Consiliului privind progresele în ceea ce privește
implementarea rețelei transeuropene de transport (TEN-T) și privind
Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE) pentru transporturi
- Concluzii ale Consiliului (adoptate la 5 decembrie 2017)

În anexă se pun la dispoziția delegațiilor „Concluziile Consiliului privind progresele în ceea ce privește implementarea rețelei transeuropene de transport (TEN-T) și privind mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE) pentru transporturi”, adoptate de Consiliu în cadrul celei de a 3581-a reuniuni a sale care a avut loc la 5 decembrie 2017.

CONCLUZIILE CONSILIULUI

privind progresele în ceea ce privește implementarea rețelei transeuropene de transport (TEN-T) și privind Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE) pentru transporturi

AVÂND ÎN VEDERE:

- Regulamentul (UE) nr. 1315/2013 privind orientările Uniunii pentru dezvoltarea rețelei transeuropene de transport și Regulamentul (UE) nr. 1316/2013 de instituire a Mecanismului pentru interconectarea Europei¹,
- Concluziile Consiliului privind infrastructura de transport și rețeaua transeuropeană din 3 decembrie 2014²,
- Concluziile Consiliului privind „Prioritățile politicii UE în domeniul transportului maritim până în 2020: competitivitate, decarbonizare, digitizare în vederea asigurării conectivității la nivel mondial, precum și o piață internă eficientă și un sector maritim de talie mondială” din 8 iunie 2017³,
- Declarația ministerială de la Rotterdam privind implementarea rețelei transeuropene de transport (TEN-T), adoptată la 20 iunie 2016⁴,
- Declarația ministerială de la Rotterdam privind coridoarele de transport feroviar de marfă ca stimulent pentru dezvoltarea transportului feroviar internațional de marfă din 21 iunie 2016⁵,

¹ JO L 348, 20.12.2013, p. 1.

² Documentul 16363/14.

³ Documentul 9976/17.

⁴ Documentul 10308/1/16 REV 1.

⁵ Documentul 10306/16.

- Cartea albă din 2017 privind viitorul Europei, publicată la 1 martie 2017⁶, și Documentul de reflecție privind viitorul finanțelor UE din 28 iunie 2017⁷,
- Declarația comună a coordonatorilor europeni privind viitorul TEN-T și al MIE.

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE:

1. REITEREAZĂ angajamentul statelor membre de a implementa rețeaua transeuropeană de transport pentru a asigura buna funcționare a pieței interne a UE, a consolida coeziunea teritorială, accesibilitatea și conectivitatea tuturor regiunilor Uniunii, inclusiv a regiunilor ultraperiferice, a stimula investițiile pentru creștere și locuri de muncă în UE, pentru a asigura tranziția către o mobilitate cu emisii reduse și îndeplinirea noilor angajamente internaționale ale UE în ceea ce privește obiectivele politicii privind schimbările climatice (COP21); în acest sens, RECUNOAȘTE importanța infrastructurii și a serviciilor de transport pentru realizarea spațiului european unic al transporturilor, a uniunii energetice și a pieței unice digitale.

Raportare cu privire la implementarea rețelei transeuropene de transport

2. SALUTĂ primul raport privind progresele înregistrate cu privire la implementarea TEN-T prezentat de Comisie și RECUNOAȘTE că raportul oferă o imagine de ansamblu a situației actuale în ceea ce privește punerea în practică a TEN-T și evidențiază în același timp investițiile realizate cu contribuția MIE, a fondurilor ESI și a BEI, inclusiv prin intermediul FEIS;
3. CONSTATĂ că acest prim raport nu cuprinde informații cu privire la investițiile făcute la nivel național în rețeaua TEN-T și, prin urmare, INVITĂ Comisia și statele membre să folosească, pentru raportul următor, un proces de raportare mai simplu și mai clar pentru a include aceste informații;
4. REAMINTEȘTE că, cel târziu până la 31 decembrie 2023, Comisia are obligația să examineze implementarea rețelei centrale a TEN-T, evaluând în special necesitatea unor modificări la rețeaua centrală pentru a se ține seama de planificarea națională a investițiilor și de evoluțiile în ceea ce privește fluxurile de transport.

⁶ Documentele 6952/17 + ADD 1 + ADD 2.

⁷ Documentele 11006/17 + ADD 1.

5. REAFIRMĂ rolul important al coordonatorilor europeni în ce privește facilitarea unei implementări eficiente și la timp a coridoarelor multimodale ale rețelei centrale și RECUNOAȘTE planurile de lucru privind coridoarele ca fiind un instrument adecvat de monitorizare a progreselor obținute în dezvoltarea coridoarelor rețelei centrale; în acest sens, SALUTĂ cea de-a doua generație de planuri de lucru privind coridoarele aprobată în decembrie 2016 și SOLICITĂ coordonatorilor europeni să prezinte planurile de lucru actualizate cel târziu la începutul lui 2018;
6. RECUNOAȘTE că este în continuare nevoie să se faciliteze implementarea la timp a proiectelor privind coridoarele rețelei centrale; în acest sens, INVITĂ Comisia să numească coordonatori europeni pentru noul mandat, cu începere din martie 2018; SOLICITĂ coordonatorilor să își concentreze activitățile asupra implementării coridoarelor rețelei centrale, să consolideze cooperarea și schimburile dintre coridoarele rețelei centrale și să asigure sinergii adecvate cu obiectivele de politică relevante din domeniul transporturilor, al energiei și al telecomunicațiilor;
7. SALUTĂ adoptarea noului Plan european de desfășurare a ERTMS și IA ACT de prezentarea primului plan detaliat de implementare pentru autostrăzile maritime; INVITĂ coordonatorii europeni relevanți să își mențină eforturile de a asigura implementarea coordonată a ERTMS și a autostrăzilor maritime;
8. RECUNOAȘTE potențialul coridoarelor de transport feroviar de marfă de a elabora măsuri eficiente din punctul de vedere al costurilor pentru optimizarea utilizării rețelei TEN-T și SALUTĂ eforturile coordonatorilor europeni de a exploata sinergiile cu coridoarele de transport feroviar de marfă.

Furnizarea unei rezerve solide de proiecte

9. SALUTĂ prima evaluare a nevoilor de investiții pe coridoarele rețelei centrale, prezentată de Comisie pe baza informațiilor colectate în listele orientative de proiecte ale coridoarelor; SOLICITĂ Comisiei, în consultare cu statele membre, ca următor pas, să îmbunătățească în continuare calitatea listelor orientative de proiecte anexate planurilor de lucru, în vederea identificării proiectelor relevante pentru a se asigura finalizarea la timp a coridoarelor rețelei centrale;
10. IA ACT de faptul că această primă evaluare arată că totalul investițiilor planificate pentru perioada 2016-2030 se ridică la 607 miliarde EUR pentru coridoarele rețelei centrale și la aproximativ 750 de miliarde EUR pentru rețeaua centrală; IA ACT, totodată, de faptul că, pe perioada 2021-2030, nevoile de investiții ar urma să se ridice la cca 500 de miliarde EUR pentru rețeaua centrală și la aproximativ 1,5 mii de miliarde EUR dacă se include rețeaua globală și celelalte investiții din domeniul transporturilor; SUBLINIAZĂ că investițiile privind coridoarele rețelei centrale ar urma să stimuleze, conform estimărilor, o creștere a PIB-ului cu 4,5 mii de miliarde EUR, echivalent cu un cuantum de 1,8 % adăugat la PIB-ul întregii UE în această perioadă, să necesite un număr anual de locuri de muncă estimat la 13 milioane și să genereze o reducere totală a emisiilor de CO₂ de cca 7 milioane de tone⁸;
11. SOLICITĂ Comisiei să furnizeze o analiză mai robustă a impactului investițiilor aferente TEN-T asupra locurilor de muncă și a creșterii economice înainte de jumătatea lui 2018.

Îmbunătățirea mediului pentru investiții și armonizarea procedurilor administrative

12. AȘTEAPTĂ CU INTERES un raport de etapă privind implementarea raportului Christophersen-Bodewig-Secchi, care ar trebui să evidențieze progresele realizate cu privire la cele douăsprezece recomandări formulate și să prezinte pașii și măsurile suplimentare relevante pentru îmbunătățirea cadrului de investiții în Europa; SALUTĂ faptul că unele din măsurile solicitate au fost deja puse în aplicare – precum în cazul revizuirii reglementărilor privind piețele financiare și a criteriilor statistice pentru parteneriatele public-privat;

⁸ Cifre bazate pe studiile privind coridoarele rețelei centrale.

13. IA NOTĂ de studiul efectuat de Comisie pentru identificarea obstacolelor din procesele de reglementare și administrative care au un impact asupra planificării eficace și eficiente, precum și asupra implementării proiectelor privind rețeaua centrală TEN-T; ÎNCURAJEAZĂ Comisia să evalueze cu atenție recomandările acestui studiu, care ar putea conduce la luarea altor măsuri.

Conectarea cu țările vecine Europei

14. RECUNOAȘTE importanța conectării rețelei TEN-T cu infrastructura țărilor învecinate, pentru a îmbunătăți conectivitatea, creșterea economică și competitivitatea atât de partea UE, cât și a țărilor respective;
15. În acest scop, SUBLINIAZĂ necesitatea de a se asigura faptul că nu se impun niciun fel de măsuri discriminatorii sau restrictive operatorilor de transport din UE care furnizează servicii de transport în țările vecine.

Bilanțul rezultatelor intermediare ale Mecanismului pentru interconectarea Europei în sectorul transporturilor

16. AȘTEAPTĂ CU INTERES rezultatele evaluării intermediare a MIE și ale analizei programului MIE din perspectiva corelării cu alte instrumente UE și în ce privește execuția sa în conformitate cu prioritățile UE, eficacitatea cu care a mobilizat investiții suplimentare pentru îmbunătățirea infrastructurii de transport a UE și capacitatea de a genera valoare adăugată europeană;
17. SALUTĂ efectul multiplicator al fondurilor și al schemelor de finanțare ale UE, care a permis până în prezent MIE să genereze investiții în valoare de aproape 45 de miliarde EUR⁹ în dezvoltarea sectorului transporturilor;
18. IA CUNOȘTINȚĂ de faptul că, până în luna decembrie a acestui an, 92,2 % din bugetul pentru granturi al MIE-Transport, care se ridică la 23,2 miliarde EUR, s-au alocat în cadrul primelor trei apeluri de proiecte și că pachetul pentru coeziune a fost alocat în totalitate; CONSTATĂ că cererea de finanțare prin MIE a depășit considerabil resursele disponibile;

⁹ Cifra bazată pe estimările Comisiei.

19. REAMINTEȘTE că, pentru succesul MIE, este esențial ca procesul pentru selectarea proiectelor să fie competitiv, iar gestionarea bugetului MIE să fie eficientă, ceea ce include aplicarea actuală a principiului „folosești sau pierzi” astfel cum este integrat în articolul 12 al Regulamentului MIE; și, în acest sens, SOLICITĂ punerea în practică la timp a proiectelor de către toți beneficiarii;
20. CONSTATĂ că, de la instituirea sa, MIE a dovedit un anume potențial pentru sinergii transsectoriale între proiectele de transport, energie și conectivitate în bandă largă și prioritățile conexe (de exemplu decarbonizare, digitizare și inovare), care necesită o consolidare suplimentară.

Mobilizarea instrumentelor financiare inovatoare pentru transporturi

21. CONSTATĂ că până în prezent sectorul transporturilor a beneficiat de numai 9 % din totalul investițiilor mobilizate prin FEIS, în pofida faptului că MIE-Transport a adus cea mai mare contribuție la crearea garanției FEIS; SUBLINIAZĂ însă că până în noiembrie 2017, FEIS a sprijinit 53 de operațiuni care contribuie la obiective din domeniul transporturilor, atrăgând investiții conexe care se ridică la un total de 22,3 miliarde EUR;
22. IA ACT de faptul că alte 12 operațiuni de transport au fost finanțate cu ajutorul instrumentelor financiare ale UE, precum instrumentul de datorie al MIE, ceea ce a generat, prin efectul de levier, peste 13,6 miliarde EUR; INVITĂ Comisia să evalueze în continuare utilizarea instrumentelor financiare inovatoare, combinate cu granturi acolo unde este cazul, pentru a facilita accesul proiectelor de transport la finanțare în toate statele membre și pentru diferite moduri de transport;
23. SALUTĂ lansarea de către Comisie a unei cereri de finanțare mixtă în valoare de 1,35 miliarde EUR pentru a oferi granturi destinate proiectelor de transport, cu scopul de a atrage finanțare privată suplimentară și IA ACT de propunerea Comisiei de a include în Regulamentul MIE opțiunea de a institui mecanisme de finanțare mixtă ale MIE, care au ca scop atragerea de finanțare privată și publică pentru a spori eficacitatea finanțării UE pentru proiecte de interes comun în cadrul TEN-T; SOLICITĂ Comisiei să furnizeze o informare completă, prezentând rezultatele și analizând învățămintele desprinse în urma primei cereri de finanțare mixtă MIE.

24. SALUTĂ declarația comună a coordonatorilor europeni, ÎMPĂRTĂȘEȘTE viziunea lor cu privire la o Europă mai eficientă și mai integrată și IA NOTĂ de apelul lor privind un sprijin mai solid din partea UE, cu un buget de granturi mai mare pentru investițiile europene cu valoare adăugată în sectorul transporturilor;
25. SOLICITĂ Comisiei să continue să mobilizeze finanțare publică și privată în vederea atingerii obiectivelor politicii UE în domeniul transporturilor și în special a finalizării rețelei centrale TEN-T până în 2030 și a rețelei globale până în 2050, precum și în vederea punerii în aplicare a strategiei privind mobilitatea cu emisii reduse, a mobilității transfrontaliere conectate, automatizate și bazate pe cooperare și a promovării unor soluții sigure și securizate; SOLICITĂ crearea unor mai bune sinergii între proiectele din domeniul transporturilor, energiei și telecomunicațiilor, prin îmbunătățirea cadrului astfel încât să se rezolve lacunele restante; SUBLINIAZĂ importanța asigurării unei mai bune planificări strategice, a promovării unei dezvoltări multimodale și durabile și a luării în considerare a nevoilor de întreținere a infrastructurii de transport;
26. SOLICITĂ consolidarea Mecanismului pentru interconectarea Europei, acesta reprezentând instrumentul strategic de investiții al UE pentru realizarea rețelelor transeuropene; SUBLINIAZĂ că acest mecanism ar trebui să includă, în continuare, pachetul bugetar general și cel pentru coeziune și să fie implementat în principal prin intermediul granturilor, alături de instrumente financiare și garanții bugetare, precum și de mecanisme mixte între granturi și finanțare publică și privată; RECUNOAȘTE importanța contribuției FEIS și a altor fonduri și instrumente UE la obiectivele politicii TEN-T și potențialele sinergii cu acestea;
27. SUBLINIAZĂ valoarea adăugată europeană a proiectelor legate de toate modurile de transport, care vizează secțiunile transfrontaliere, completează verigile lipsă, înlătură blocajele majore și îmbunătățesc conexiunile „pe ultimul kilometru” din rețeaua TEN-T, consolidând coeziunea teritorială prin accesibilitate și conectivitate pentru toate regiunile, contribuind la o mobilitate cu emisii reduse și conectată și asigurând interoperabilitatea; REAFIRMĂ rolul crucial al componentei de grant în ce privește asigurarea punerii în aplicare în timp util a unor astfel de proiecte prin intermediul mecanismului;

28. ESTE CONȘTIENT de faptul că sunt în curs de punere în aplicare mai multe proiecte transfrontaliere majore TEN-T a căror finalizare se preconizează că va avea loc înainte de 2030 și; RECUNOAȘTE că punerea în practică a unor astfel de proiecte depinde în mare măsură de angajamentul politic și de disponibilitatea resurselor financiare atât la nivel european, cât și la nivel național;
29. RECUNOAȘTE că proiectele de transport care generează venituri sunt adesea mai potrivite pentru utilizarea unor instrumente financiare inovatoare și a finanțării mixte; în schimb, SUBLINIAZĂ că pentru proiectele care au un potențial mai scăzut de a genera venituri, dar care dovedesc valoarea adăugată europeană, componenta de grant este necesară;
30. REAFIRMĂ faptul că, pentru a obține un impact credibil și pe termen lung pe piață, un instrument UE de investiții în infrastructură trebuie să ofere stabilitate tuturor părților interesate, în ce privește atât prioritățile, cât și forma de sprijin; SOLICITĂ asigurarea continuității cadrului de investiții pentru proiectele cu valoare adăugată europeană.
-